

บทคัดย่อ

ประเทศไทยก็เป็นประเทศที่ประสบปัญหาจากการเคลื่อนย้ายของประชากรตามแนวชายแดน และมีการนำโรคติดต่อที่สำคัญเข้ามาด้วยวิธีการที่จะป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรคต่าง ๆ ก็คือการสร้างองค์ความรู้ การสร้างความเข้าใจถึงระบบการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคให้แก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานตามแนวชายแดน ได้แก่ สถานีอนามัย โรงพยาบาล สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ในเขตสาธารณสุขที่ 4 จำนวน 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดราชบุรี จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ให้เข้าใจในกระบวนการของการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา และพัฒนารูปแบบ แนวทางในการป้องกันโรค โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบาดวิทยาในด้านการรายงานโรคในระบบเฝ้าระวัง การจัดทำรายงานสถานการณ์ และรายงานการสอบสวนโรค ศึกษาทักษะในการปฏิบัติงานระบาดวิทยาในด้านการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรค ศึกษาสภาพพื้นที่และบริบทขององค์กรในด้านลักษณะภูมิประเทศและสิ่งแวดล้อม การประสานงานกับองค์กรต่างๆ ในพื้นที่ชายแดน ความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีในการเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรค เก็บรวบรวมข้อมูลในอำเภอและตำบลที่มีพื้นที่ติดชายแดนใน 4 จังหวัด จำนวน 16 อำเภอ 34 ตำบล ดำเนินการระหว่างเดือนมีนาคม 2551 – กุมภาพันธ์ 2552 ศึกษาตามรูปแบบ Cross-sectional analytic study วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา นำเสนอโดยตารางแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 83.6 อายุระหว่าง 30 – 39 ปี ร้อยละ 47.3 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 81.8 ปฏิบัติงานที่สถานีอนามัย ร้อยละ 70.9 อายุราชการระหว่าง 11 – 15 ปี และมากกว่า 21 ปี ร้อยละ 29.0 ระยะเวลาในการดำเนินงานระบาดวิทยา ระหว่าง 1 – 5 ปี ร้อยละ 38.2 เคยผ่านการอบรมด้านระบาดวิทยา ร้อยละ 92.7 ลักษณะการดำเนินงานระบาดวิทยา มีความครบถ้วนของการรายงานผู้ป่วยที่ต้องรายงานด้วยโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวังดี ระดับมาก ร้อยละ 63.9 ความทันเวลาของการรายงานผู้ป่วยที่รายงานด้วยโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง ระดับดีมาก ร้อยละ 91.2 มีการจัดทำสรุปรายงานสถานการณ์โรคที่สำคัญ ระดับดีมาก ร้อยละ 49.1 ต้องมีการปรับปรุง ร้อยละ 50.9 มีการจัดทำรายงานการสอบสวนผู้ป่วยเฉพาะราย ระดับดีมาก ร้อยละ 65.5 มีความทันเวลาของการสอบสวนผู้ป่วยเฉพาะราย ระดับดีมาก ร้อยละ 73.1 ทักษะการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาพบว่ามีการรวบรวมข้อมูลการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ร้อยละ 83.6 มีการเรียบเรียงให้เห็นลักษณะการกระจายการเกิดโรคตามบุคคล เวลา สถานที่ ร้อยละ 61.8 ทักษะในการป้องกันโรคในพื้นที่ชายแดน กิจกรรมที่ดำเนินการในการป้องกันโรคได้แก่งานสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค ให้สุขศึกษาและประชาสัมพันธ์ โดยใช้สื่อเป็นภาษาต่างชาติ งานอนามัยโรงเรียน อบรมอาสาสมัครสาธารณสุข สสำรวจเยี่ยมบ้าน จัดรณรงค์โรคไข้เลือดออก การทำ ORT corner

การดำเนินงานควบคุมโรค มีการแจ้งข่าวการระบาดไปยังหน่วยงานเครือข่ายที่รับผิดชอบภายใน 24 ชั่วโมง และมีสอบสวน ป้องกันควบคุมโรคได้ภายในเวลา 48 ชั่วโมง นับตั้งแต่วันที่ผู้ป่วย เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลหรือวันที่แพทย์วินิจฉัย หรือวันที่มีผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ ด้านบริบทขององค์กรที่ศึกษาประเด็นการประสานงานกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งหน่วยงานที่อยู่ใน กระทรวงสาธารณสุขด้วยกัน หน่วยงานราชการที่อยู่นอกกระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานเอกชน องค์กรอิสระต่าง ๆ ในพื้นที่แนวชายแดนส่วนการศึกษาบริบทขององค์กรในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีในการเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคพบว่าขาดแคลนเครื่องพ่นหมอกควัน ในส่วนอื่น พบว่าจำเป็นและยังขาดแคลน ได้แก่ ระบบการสื่อสารทางไกล เช่น โทรศัพท์ โทรสาร ระบบ การสื่อสารผ่านทางอินเทอร์เน็ต อุปกรณ์คอมพิวเตอร์สำหรับประมวลผล และการรับส่งข้อมูล

Abstract

Thailand is the country where faces a problem from the transportation in the people follow the border, and there were lead the important communicable disease. The way will to protect spreading of different germ were building knowledge, understanding in the system of surveillance prevention and disease control to public health workers at the borderline area, for example : health center, hospital, district health office in The Regional Office of Disease Prevention and Control 4, Ratchaburi for amount 4 province borders, Kanchanaburi, Ratchaburi, Phetchburi, and Prachuap - Khiri Khan province to be understand in the procedure of epidemiology surveillance and develo the format and trend in prevention disease by objective for study of operating epidemiology report in surveillance system, situation report and disease investigation report. To study the skill of epidemiology practice in case of surveillance prevention and disease control, topography and context of the organization in the topography and the environment character, the organizations character in borderline area and the inventory, equipment and the technology in surveillance, prevention and disease control by collected data in district and sub district where stick the borderline area in 4 province The study procedure between March 2551 - February 2552 by study follows Cross-sectional analytic study, used descriptive statistics and presented by frequency, percentage, average, standard deviation. The result revealed that the sample was consisted male 83.6 %, age between 30 - 39 years 47.3 %, bachelor's degree 81.8 %, work at the health center 70.9 %, worked period between 11 - 15 years and more than 21 years 29.0 %, period of time in operating epidemiology was between 1 - 5 years 38.2 %, trained on epidemiology 92.7 %. Character operating epidemiology, excellent in coverage of epidemiological surveillance report 63.9 %, excellent in time of epidemiological surveillance report 91.2 %, excellent in summarized the important situation disease report 49.1 %, excellent in individual disease investigation report 65.5 %, excellent in time of individual disease investigation report 73.1 %. The epidemiological surveillance skill found that had collected of epidemiological surveillance data from the different data source 83.6 %, had consolidation to see the character spread in term of person, time, place 61.8 %. The prevention skilled in borderline, the procedure activity in prevention had to expanded program immunization, health education and promotion. A dormitory spreading news, sound media, community radio by used mass media in foreign language. healthiness promote in the school, control the communicable disease had advise the disease occurrence to the healthiness network within 24 hours and went to investigation, prevention and control the disease within

48 hours since the patient reaches to take the preservation in the hospital or on the day that a doctor diagnosed or on day that the resulted from a laboratory. The context of organization were the study of coordinate with other organization: in the Ministry of Public Health, outside Ministry of Public Health and the private organization in the borderline. The equipment and the technology in surveillance prevention and disease lacked of fogging machine. In other part that lacked to the communication technology such as telephone signal, internet networking and computer hardware and software.